

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 4. ANUL XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expediti'a foici pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catre expediti'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 13/25 Ianuaru 1866.

Telegramulu Redactiunei „Tel. Rom.“

Cernautiu 24/12 Ianuaru.

Arone Pumnulu,

unulu dintre Români cei mai mari ai seculului nostru au reposatu astan opte. Gele generala!

Unu resunetu din tiéra.

Desuptu pól'a muntiloru a puse ni, Comitatu Albei inferioére 18 Ian. st. n. 1866. Dupa cum avurámu ocazione a intelege din preainaltulu Rescriptu tramisu cá respunsu la Adress'a dietei din Clusiu, Guvernulu transilvanu e insarcinatu cu prelucrările pentru chiamarea Ardealulu la diet'a din Pest'a, unde ca o tiéra ce sa tine de corón'a Ungariei sa ia parte la actulu incoronárei si la deslegarea causeru comune, — prin urmare in Tranni'a iara voru fi alegeri de deputati. Óre si la noi cu asemenea brutalitati voru decurge alegerile pentru diet'a din Pest'a, ca prin Ungari'a, mai cu séma si in partile locuite in mare parte de Români? Acea va dovedi viitoriulu, atât'a trebuie sa marturisecu, ca o parte din poporu audindu de cele intemperate cu Români din Ungari'a pela locurile de alegere, 'su ingriati pentru alegerile viitoare, mai alesu acei'a cari au a se duce la alegeri in orasie unguresci. Si nici nu e mirare, pentruca cine au cetitu din jurnalele române — pentruca cele magiare, afara dóra de unu nru a lui K. Közlöny nu-mi aducu aminte sa fia scrisu ce-va — decurgerea alegeriloru in Ungari'a, mai cu séma in cercurile unde sa vedea a fi Români in maioritatie, *) nu au fostu cu potintia sa nu se fi scárbitu de procedur'a comisiuniloru conscriitoare intrebuintata, fatia cu Români la conscrierea ablegatiloru, si sa nu se fi infioratu de volniciele si brutalitatiile Magiariloru folosite asupr'a Româniloru celoru respectatori de lege, la locul alegeriloru la care cugetându trebuie sa te prinda mirare, cum au mai ayutu Români voia si curagiu (?) a se duce la alegeri, unde mai multu se vede a se fi dusu la masacrári, decâtu la folosirea dreptului celui mai frumosu in vietí'a constitutiunala.

Cine crede, ca batáile cu care fura intemperate Români pela locurile de alegere din Ungari'a, aru fi fostu si din partea Magiariloru nisce intemplári neasceptate, iara nu precalculate, acela — dupa parerea mea — se insiela, pentruca, precum se observá, pâna cându din partea respectiviloru se vede a se fi páditu cu tota stricteti'a paragrafulu 40 din Art. V a legiloru Ungariei din 1847/8 unde dice: „A választoknak az összeirásnál vagy választásnál semmi némű fegyverrel megjelenni nem szabad“ nefiindu-le iertatu Româniloru nici bateru cu vergi in mâna a se infatiosia la locul de alegere — Magiariloru li se ierta a fi provediutu cu sabii, furci de feru si alte arme de mórte — vedi alegerile dela Szilágyceh, Zsibo si altele, — fâra sa i fi fostu reflectatu competintii la paragrafulu mai in susu memoratu, dupa cum se dovedi din urmári, nu pentruca dóra sa aiba cu ce se aperá de mânil cele góale ale Româniloru, ci mai multu, cá deca nu le va succede ai dobandi in partea loru sa-i insulte, fugarésca, si de va cere interesulu loru (alu Magiariloru) sa-i tramita si in sinurile lui Avramu, cá acolo sa se odichnésca in veci, ne mai standu-le nici odata mai multu in cale la alegeri. Fapte care dau dovedi Europei cum inpartiescu fratii Magiari drepturile constitutiunale cu Români.

Mirare! cum de capii comitatelor insarcinati fiindu subt responsabilitate, de cátra Taverniculu tieriei, nu pasira mai energiosu spre incungiuarea versárilor de sânge? Dar sa lasamu aceste intemplári de trista aducere aminte, care ne revólta tóte simtirile omenesci sa le lasámu Istoriei si sa trecemu la alegerile din Tranni'a cari ne stau la usia.

Diuarele magiare dupa „Wiener Ztg.“ dearendulu publicara Rescriptulu chiamatoriu la diet'a din Pest'a, prin urmare alegerile incátu voru iertá pregatirile se voru face cátu mai in graba. Mai moderati voru fi Magiarii din Ardeal cá fratii loru din Ungari'a? vomu vedé, in sa judecându lucrulu din trecutu, eu credu: ca de-si nu va veni lucrulu pâna a ne tocá in capu la locul de a-

*) Ba si in alte parti, unde nu se afla nici unu Român d. e. com. Pojonului. R.

legeri, cá in Ungari'a, — de care sa ne si ferésca Ddieu in Tranni'a, — totusi nu voru lasá nici unu mijlocu nici la conscrieri, nici la alegeri ne probatu prin care voru socoti a fi ajutati a esi cu candidatii loru.

La alegerile trecute, pentru diet'a din Clusiu, fiindu ca inteliginti'a nóstra mai pretotindinea s'au retrásu dela alegeri, nu le au constatu fratiloru Magiari in multa ostenéla prin korteskedésurile loru indatinate, prin promissiuni de „nesze semmit fogd meg jol“ si altele, a dobandi voturile Româniloru in partea loru, in sa dela alegerile viitoare — pentru diet'a din Pest'a, ca diet'a de incoronare — la care Tranni'a nu e chiemata in urm'a uniunei, ci de a lua parte impreuna cu Ungari'a la actulu incoronárei si la deslegarea causeru comune, Români si respective inteliginti'a romána nu numai ca nu se va retrage, ci tóte mijlocele legale le va folosi, trebuie sa le si folosésca, cá Români, cá cei mai numerosi in tiéra sa fia la acea dieta reprezentati prin unu numeru de deputati de nationalitate romána cátu va fi cu putintia mai mare. Si fiindu ca poporulu vediendu-si inteliginti'a, — in care are incredere, pociu dice ne conditiunata — in mijloculu seu, si acumu cá totudeun'a se va lipi de ea. Nu e nici o indoiéla, ca partea contraria si va in cordá tóte puterile pâna la estremitati, a dobandi iara voturile Româniloru imparte-si — cá la alegerile trecute, iara deca nu le va succede, atuncea? vaiu! de inteliginti'a! ca la tóte va fi cauza, ca nime nu o va mantui de incriminári si pe epiteturile indatinate, de „bujtagato, izgato“ si altele, fiei purtárele cátu de legale, si korteskedésurile?! oh! acela e unu usu vechiu venitu inca din evulu de mijlocu, care mai ca s'a prefácutu in lege, — korteskedés-uri si de alte ori au fostu, la noi cu korteskedés-uri au decursu alegerile, — de acestea respundu fratii magiari, deca ii reflectéza omulu la abusurile fácute prin korteskedés-uri.

Alegerile la diet'a de incoronare din Pest'a, din porunc'a Maiestáti Sele se voru face dupa art. II din legile fácute in Clusiu in anulu 1848. Acestu art. de lege constá din 10 §. Dela anulu 1848 in cóce trecându prin atâtea sisteme, dóra nici acei'a, cari au luat parte activa la compunerea acestei legi nu-si mai potu aduce aminte de toti paragrafi ei, cu atât'a mai putnu acei'a cari dóra numai din audi sciú, ca in anulu 1848 s'au fácutu vr'o lege electorala. Pentru aceea, cá Români, cari 'su mai putnu cunoscuti cu legile din 1848, sa-si póta togmí lucrurile sele la alegerile viitoare dupa sunetulu acelei legi, mi s'aru vedé fórté de lipsa, si la tempulu seu, cá acei'a, cari voru fi avendu la mâna aceea lege sa-si ic ostenéla a o traduce in limb'a romána si a o publicá in jurnalele române, *) pentru cá avendu unu indreptariu la mâna, la vreme de lipsa sa ne putemu face reclamatiunile si protestele, cu cari feliu de lucruri — combinandu din trecutu — mi se pare ca vomu avé multu de fácutu, mai cu séma deca Români nu se voru uitá cu indiferentismu, cum comisiunile conscriitoare voru inserie intre alegatori pe totu Magiarulu de nobilu, — ca si la alegerile trecute, — de-si numai elu scie cine e? si de unde au venitu in locul unde acumu se afla cu locuinti'a — fâra a fi provocatu a-si documentá nobilitatea, — si pe totu cárpaciulu de meseriesiu, de-si mai pe dreptu s'aru puté numi „mesteru strica.“ La asiá ce-va fratii magiari multu se voru silí a fi ajutati cu interpretarea §-lui 3 lit. a. b. c. si § 4 lit. a. b. alu art. II din 1848 mai cu séma deca Români si prin comisiunile centrale, si si prin comisiunile conscriitoare voru fi reprezentati totu numai in aceea proportiune cá si pâna acum.

Insa sperámu ca odata va veni diu'a dreptáti si diu'a egalitáti cându fratii magiari cari 'su totu cu dreptatea si egalitatea in gura, voru aretá si cu fapte, ca ei ce dicu nu mintiescu. — Asiá sa fia!

G. M. M.—u.

895—1866.

Instructiunea

privitoare la alegerea deputatiloru, cari suntu de a se tramite la diet'a ungerésca conchiamata pe 10 Decembre 1865 la Pest'a.

1. Dupace amesuratu rescriptulu p. n. din 25 Decembre 1865 nrulu curtiei 5530 art. II de lege tranu are de a servi de cinsura in privinti'a alegerei deputatiloru la diet'a comuna, care alegere are a se face pe bacea reprezentatiunei populari, asiá suntu

*) S'a publicatu, a se vedé in nr. 2 a. c. alu acestei foi. Red.)

de a se alege în jurisdicțiunile numite în § 7, deputații în numărul arătat acolo și prin alegătorii respectivi determinați în același articol și de a se număra lângă jurisdicțiunile îndreptățite la trimiterea de deputați și districtul Naseudului, carele întocmă va trimitte doi deputați.

Mai departe în privința alegerii de deputat se va număra cetatea Regenului sasescu la comitatul Turdei, cetatea Fagarasiu la districtul Fagarasiului, și Rosi'a la Abrudu, fără de a intra vre-o schimbare din ans'a acestă în starea jurisdicțiunii acestor cetăți ce o au ele de altminteră; în urm'a acestei (mesuri) alegătorii din cetățile amintite sunt de a se conscrie pe calea dirigatoriilor lor respective, din sinul lor și la constituirea comitetului central, carele are de a conduce alegerea respectiva este de a se lua privința asupra cetăților numite.

De orice art. II spune expresu în § 3, 4 și 5 cui și în puterea cărora însuși i compete dreptul de alege în diferitele jurisdicțiuni ale țării, asiă nu se pôte pasi preste determinările legii și de aceea prin urmare, oficialii prezenți ai jurisdicțiunilor, precum în cetăți membrii comunităților, apoi în alte cercuri administrative membrii comitetelor de reprezentare și corporațiunile de reprezentare nici nu au, că atari, dreptu de alege, deca acestă nu aru fi îndreptățiti la alege pentru legal'a lor calificatiune din alta parte.

Onoratorii enumerați în § 3 alu acestui articol de lege sunt îndreptățiti la alege numai în cetăți și încă și în acestea numai acolo, unde și au locuința statornică.

§ 1 din art. V de lege ungurescu amintit în § 10 alu menționatului II art. statornesce principiulu, ca acei'a, cari până la anul amintit au fostu îndreptățiti la alege de deputați, voru remane și mai departe în exercitarea acestui dreptu.— Asiă dara acele persoane morale (corporațiuni), cari până la 1848 și au exercitat dreptul de alege prin reprezentanții sei legali, suntu îndreptățite și acum alu exercită în același modu;— și prin urmare nu se pôte negă exercitarea dreptului de alege astor felu de corporațiuni, a cărora suma contribuțională corespunde censului legalu;— însă aici e de însemnatu, ca, după ce comunele amintite în § 4 lit. c. din art. II au ocaziune de a se împartăși la alege prin reprezentanții lor, numai acele comune potu fi privite de îndreptățite de a se împartăși la alege, cari se afla în posesiune eschisivă și privată de astfelu de bunuri, de cari atarna plătea unei contribuțiuni ce ajunge censulu; asiă dara locuri comune, pașuni comune, și padurile comune și deca platescu contribuțiune sub numele comunei nu se potu privi că atare proprietate privată.

Persoanele morale îndreptățite la alege (corporațiunile) se împartășescu la alege prin reprezentanții seu plenipotențiatii sei, cari într'aceea, în înțelesulu art. II § 6 numai atunci potu fi alesi deputați, deca ei și de altminteră suntu îndreptățiti pentru person'a lor.

În fine e de a se observă în privința catărtmei de contribuțiune determinată că censu, ca în acestă e de a se socoti afara de darea capului tôte contribuțiunile direpte, asiă dara și contribuțiunea de case și de venitu.

2. Cercurile de alege, care după § 8 alu respectivulu art. II de lege au a se constitui amesuratu împregiurărilor prin jurisdicțiunile respective, trebuie astfelu compuse, că spre alegerea unui deputat sa fia numai unu cercu de alege, de orice în casulu acestă fia-care cercu are sa aléga numai unu deputat.

3. În comitate, în districtele Fagarasiului și Naseudului, precum și în scaunele secuiesci, comitii supremi, capitani supremi și jūdii regesci supremi au sa conchiame în unu terminu care sa nu treca preste 10 zile, tôte adunările de comitate, care în urm'a imputernicirii p. n. regesci au fostu chiamate a conlucra la alegerile cele din urma ale deputatilor tranni— singuru și eschisivu pentru agendele următoare cu privire la alege.

a) Comitetele au sa determine, deca este de lipsa, în interesulu sustinerii ordinei la darea voturilor, crearea de cercuri de alege— cu privire la împregiurările teritoriale și ale populațiunii.

b) Comitetele au sa aléga spre esecutarea determinărilor ce se cuprindu în menționatulu art. II de lege din 1848, precum și pentru îngrijirea și conducerea afacerilor de alege în toti ramii lor, unu comitetu centralu constatatoriu din mai multi membri, sub presiudu unu oficialu superioru, care comitetu centralu sa stea în nemijlocit'a comunicatiune cu gov. regescu și care sa fia astfelu alesu, încātu în același, deca jurisdicțiunea e împartăși în mai multe cercuri de alege, sa fia reprezentate tôte cercurile de alege— și în proporțiune cuviincioasă sa ia parte și antistii comunali;— pentru casulu, candu oficialulu superioru aru fi ocupatu aiurea, seu aru fi împedecatu, comitetulu centralu alege din sinulu seu unu presiedinte— locutiitoriu, — încă și pe notariulu și lu alege același din mijloculu seu.

4. În scaunele și districtele sasesci au sa se faca asemenea pe calea corporilor reprezentătoare, atātu crearea cercurilor de lipsa pentru alege, cătu și comitetele centrale, în modulu arătat mai susu.

5. Cetățile îndreptățite la trimiterea de deputați esecuta

cele de lipsa pentru compunerea comitetului centralu în ședinți comună a magistratului și a comunității.

6. Comitetele centrale e de a se creă și acolo unde are a se alege numai unu deputat.

De sine se înțielege, ca membrii comisiunilor centrale nu se alege numai din mijloculu comitetelor comitatense— districtuale— și scaunale (secuiesci) apoi din corporațiunile reprezentătoare ale jurisdicțiunilor sasesci, ci se potu alege și afara de acestea.

7. Despre deciderile ce au sa se aduca după punct. 3, 4 și 5 este de a se reportă neintardiatu reg. guvernului; cu deosebire suntu de a se subterne respectivele protocoale ale comitetelor.

8. Membrii comitetelor centrale depun urmatoriulu juramentu:

Eu N. N. juru s. c. l. (după cum e confesiunea respectivulu) ca tôte acele, ce eu, în afacerea alegerii deputatulu dietalu (deputatilor dietali), amesuratu acestei misiuni a mele, sum detoriu sa împlinescu, voiu împlini cu credința și fără partinire: asiă sa mi ajute Ddieu.

9. Comitetele centrale are sa se adune după constituirea sea în tempulu celu mai scurtu— și adeva în cetăți celu multu în 2 zile și în celelalte jurisdicțiuni celu multu în 5 zile, și

a) a denumi cu privire la cerculu de alege, care e sub densulu, pentru însemnarea alegătorilor atâtea comisiuni, din câte trei membri, câte voru fi de lipsa spre ordinarea și după putința grabnic'a conscriere a alegătorilor;

b) a determina tempulu, în care au de a se îndeplini listele alegătorilor,— avendu privința și la răspunderea unor reclamațiuni și de a se trimitte comisiunilor centrale;

c) cu privire la datele esistănde dela alegerile de deputați din urma, a determina modalitatea de conscriere și amesuratu acesteia, prevediendu pre comisiunea de conscriere cu ajutorele de lipsa, a i dá îndreptările recerute.

10. Oficiile administrative au îndetorire a publică și cu folosirea tuturor mijlocelorv îndatinate în asemenea casuri, numai deca și prin cea mai putincioasă publicitate, a aduce la cunoscința comuna numele membrilor dela comisiunile de conscriere, diu'a începerei activității lor, prelânga modulu urmării acelei și cu deosebire acele calificatiuni, care sunt de lipsa la îndreptățirea de alege, apoi terminulu de încheiere alu conscrierii precum și loculu, unde lucrările conscripțiunii și în decursulu conscrierilorv alegătorilor se potu vedé și se potu și însinua reclamațiuni.

11. Pentru lucrările conscrietore emite reg. Guvernulu după deosebitile categorii de alegători, diferite blanchete (Drucksorten) către jurisdicțiuni și adeva:

A) pentru calificatiunile diferite ale alegătorilor din cetăți determinate în § 3, și § 4 lit. b. a menționatulu art. II de lege precum și acelor din § 5;

B) pentru cei pe baza art. XII de lege din 1791 îndreptățiti la alege după § 4 punct. a. în comitate, districtele Fagarasiului și Naseudului;

C) pentru alegătorii cei îndreptățiti după mesur'a censului lor conformu § 4 punct. c. precum și § 5;

D) pentru acele comune, cari în înțelesulu § 4 sunt îndreptățite a influința prin reprezentanții, ce sunt de a se alege liberu, alegerea deputatulu dietalu.

12. Pentru că sa se pôte întrebuintă blanchetele memorate în punctulu premergatoriu și preste totu pentru înlesnirea și grăbirea afacerii conscripțiunale, carea după împregiurări este urgentă, se dau următoarele îndreptări:

a) în cetăți suntu îndatorate comisiunile de conscriere, cari sunt de a se denumi după părțile cetății, de a trece în blanchetele însemnate cu A în rubric'a respectiva, înainte și din oficiu, numele tuturor acelor locuitori proprietari de case și de pamentu din partea aceea a cetății, carea este împartăși comisiunii de conscriere respectiva, cari după știința generală și după date oficiali în înțelesulu art. II de lege § 3, suntu afara de tóta indoial'a îndreptățiti la alege; prelânga aceea în rubric'a corespunditoare suntu de a se trece și însușirile acele, în puterea cărora însemnatulu în lista este îndreptățitu la alege d. e. posesorul unei case ori unu pamentu în pretiu de 300 f. argintu, meseriasia, negtiaioriu și proprietariu de fabrica cu 100 f. dare de venitu, doctoru, avocatulu, chirurgu etc.

b) După ce în comitate, districtele Fagarasiului și Naseudului, după aceea în scaunele secuiesci cu ocaziunea alegerilorv deputatilorv tranni din urma, cei după art. XII din 1791 îndreptățiti suntu de já însemnati, asiă din listele de já constatate au de a se transcrie alegătorii de atare categoria înainte și oficialminte în blanchetele însemnate cu B (însa acei ce nu sunt în stare de a produce diplome de nobilitate, deca se va reclamă la tempu potu fi respinsi dela actulu alegerii R.);

c) ce se atinge de alegătorii îndreptățiti pe bas'a censului, asiă în listele conscrie cu ocaziunea alegerilorv de deputați din urma, după numele contribuientulu suntu însemnate și sumele dela intrég'a contribuțiune ce o platesce, prelânga detragerea dărei capului și a adauselor (aruncaturilorv), și asiă listele acestea se potu folosi cu

scopu, că date, spre a erui, la cari din alegatorii conserisi de această categoria ajunge sum'a contribuției determinată în art. II de lege § 4. punct. c. de censu; și apoi și acestea sunt de a setrauspune, înainte și oficialminte, din cele esistande în blanchetulu C; în fine. d) în blanchetele cu D sunt de a se petrece comunele — care prin trimiterea de reprezentanti sunt îndreptățiți a avea influența la alegerea dietala — și numărul de reprezentanti ce sunt acelea îndreptățiți să aleagă; — conscripțiunea comunala a fundurilor de casa recerute din această cauză în întielesulu art. II de lege, pentru că sa se erutie tempulu, sa se facă prin antistii jurisdicțiunilor înainte și fără amănare pe cale politica, iară pe temeliu datelor capetate astfelu sunt apoi de a se înscrie înainte și oficialminte, la rubricile respective în blanchetulu D numele comunelor, numărul posesorilor de funduri de curți, îndreptățiți la alegeri, afara de cei îndreptățiți după art. XII din a. 1791, precum și îndreptățiirea comunelor redimata pre această de a trimitere 1 seu 2 reprezentanti.

Sunt listele de conscripțiune în modulu acest'a gătite, atunci în cetăți comisiunile de conscripțiune sa espuna într'unu locu otăritu și mainainte făcutu cunoscutu publice, în respectivele părți de cetate — trei zile dela diu'a publicării, listele oficialu pregătite, spre a pute ori cine cauta într'ensele; în tempulu acest'a e iertatu fia-cărui a-si mijloci introducerea numelui seu în lista, deca lipsește, seu deca afla pe cine-va fără de a fi îndreptătitu însemnatu, a si face reflectările se în contra-i.

In comitate, în districtele Fagarasiului și Na-eudului și în scaunele secuiesci sunt de a se face estrase din conscripțiunile tabelarice oficialminte pregătite, însemnate cu B și C după comune, și ale e-pune în comune la antistiele comunale spre vedere pentru fiacarele, celu puțin 48 de ore.

In jurisdicțiunile sasesci este de a se observă aceeași procedura cu conspectele tabelarice însemnate cu C.

In fine se va impartasi fiacarei comune din conspectulu lătu de comisiunea de conscripțiune de sub D estrasulu respectivu, pentru că sa-si pōta face în 48 de ore reclamatiunea sea.

13. Comisiunea de conscriere supune, după decurgerea terminulu de reclamare în instanția prima esaminării insciintiarile spre inscriere și reflectările contra celoru inscriși și judeca asupra lor, reclamantii respectivi însă celuru îndatorati a-si justifică reclamatiunile lor.

14. Comisiunea de conscripțiune înscrie datele aduse spre juristicare, după numele alegatorilor inscriși în rubric'a listei de conscripțiune suprascrișă „observare“, în estrasul; asemenea compune unu catalogu deosebitu din acei'a inscriși, cari sunt supusi vre-unei defectuosități, deca au aflu de bine ai sterge seu nu din catalogu, din cauze, cari sunt numai pre scurtu de a se însemnă și asemenea din acei'a cari s'a prezentatu înainte ei, că sa se inscrie, dara au fostu refușati.

15. Reclamatiiunile de inscriere seu de defectiunare se potu insinua la comisiunea de conscripțiune până la terminulu publicatu în întielesulu punct. 10, în care di se inchiea afacerea conscripțiunei.

16. Operatele de conscripțiune, ce au de a se face în 2 exemplarie, trebuie sa fia asternute la comitetulu centralu în terminulu fipsatu sub punctulu 9. b.

17 Unu exemplariu din conscripțiunile ce sunt de a se asterne de către comisiunile de conscripțiune sunt de a se espune spre vedere generala mai multe zile în unu locu determinatu de comitetulu centralu.

18. Acel'a, cărui comisiunea de conscripțiune i-a denegatu inscrierea, precum și acel'a care doresce sa facă observări contra inscrierii altui'a, pōte sa recure pentru astfelu de îndreptări de conscripțiune la comitetulu centralu.

19. Cine nu s'a insinuat pentru inscrierea sea la nice un'a din comisiunile de conscripțiune nu se pōte pentru această adresa la comitetulu centralu.

20. Comitetulu centralu, după finirea conscripțiunilor alegatorilor, se aduna fără amănare la tempulu prefiptu de mainainte și esaminéza

a) asternutele liste de conscripțiuni dela comisiunile respective și

b) recursele date în întielesulu § 14;

c) aclude fia-cărui exemplariu din listele de conscripțiune asternute, însemnarea celor'a, cari în urm'a recurselor s'a decisu a se lasă afara, prelănga subscrierea presiedintelui și a notariului.

d) Comitetulu centralu continua în tōte zilele siedintiele sele până la deseversit'a îndreptare ce e de a se face în listele de conscripțiune prin pertractarea recurselor asternute, și după esaminarea și statorirea listelor de conscripțiune sub D face dispozițiunile, că în comune sa se aleagă câtu mai în graba unulu seu doi reprezentanti — fără de influența celoru pe bas'a art. XII din 1791 îndreptătiți — sa se aleagă în întielesulu art. II de lege din 1848, § 4 b) și adeca în astfelu de modu, că reprezentantii cei ce voru fi de a se alege sa aiba tempu, spre a se prezentă la alegerea deputatului dietalu.

e) Unulu din exemplarele listelor de conscripțiune astfelu îndreptate la fine comitetulu centralu pentru sine, pentru folosire la

alegerea de deputatu, unulu lu pune în archivulu jurisdicțiunei și unulu fără amănare, celu multu până în 8 zile, lu tramite regescului Guvernu.

21. Comitetulu centralu pōta despre tōte consultările sele, prelănga introducerea numeloru aceloru de fatia, prin notariulu ce e a se alege din sinulu seu, unu protocolu ordinariu, pune unu exemplariu în archivu, iar celalaltu lu tramite din tempu în tempu reg. Guvernu.

22. Siedinti'a comitetului centralu precum și cele ale comisiunilor de conscripțiune sunt publice.

23. Comitetulu centralu ia mesuri pentru defigerea terminulu spre alegerea deputatului dietalu, și acest'a trebuie dispusu de asiă, încātu alegatorii sa aiba tempu destulu de a se prezentă, care tempu însă sa nu se estinda mai departe de 10 zile; terminulu fipsatu pentru alegere, presiedintele comitetului centralu, fără de amănare și cu o publicitate câtu se pōte de cuprindiatōre, sa lu aduca la cunoscinti'a generala.

Trebuie preingritu, că sa se incungiure o gramadire prea mare a alegatorilor în unulu și același tempu, precum și disordinea ce aru pōte sa se nasca de aci, și spre acestu sfersitu în jurisdicțiuni constatōre din mai multe comune potu că sa se determine înainte, mai multe zile ce urmēza după oalta, numindu-se comunele respective, din care și candu au sa se prezenteze alegatorii. Comitetulu centralu denumesce pentru esecutarea alegerii o comisiune cu unu numeru corespundiatoriu de membri, presiedinte și notariu, asemenea alege comitetulu centralu la casuri de lipsa a locutiitorii celoru din urma. Deca suntu dōce cercuri de alegere atunci suntu de a se alege dōce comisiuni în modulu de mai susu.

Alesulu presiedinte deschide adunarea alegatorilor în diu'a și loculu otăritu, la ora ce e de a se fipsă și publică de comitetulu centralu; și la alegere au numai acci'a drept de a votă, cari sunt cuprinsi în listele pregătite în modulu arelatu mai susu, la casu, candu jurisdicțiunea e împărțita în dōce cercuri de alegere, atunci au alegatorii numai în acelu cercu dreptulu de a votă, în care suntu inscriși, pre lănga ce se întielege de sine, ca unu astfelu de alegatoriu, carele aru fi conscrișu în ambe cercurile de alegere, pōte după placu sa-si aleagă acelu cercu, în care doresce a-si exercită dreptulu de alegere, ceea ce elu însă trebuie la tempulu seu sa facă cunoscutu comitetului centralu.

24. Alegerea deputatilor, pe basea art. XI din 1791, trebuie sa se facă prin votarea constituționalminte exercitanda și nu prin aclamatiune.

25. La votare numele votantului este de a se însemnă de către comisiunea de alegere, și de ore-ce votarea nu e iertatu a se face nōptea, asiă, deca alegerea nu se pōte termină în diu'a votărei, pōte sa se continue în zilele următōre până se termina; și la fia-care intrerumpere a actului de alegere trebuie bine îngrijitu, că voturile date se se pastreze nevatemate în întregitatea lor.

26. Procederea comisiunei pentru votare (de alegere) precum și numerarea voturilor e publica.

27. Deca după incheierea votărei resulta moioritatea absoluta pentru cine-va, acel'a numai decātu se publica de deputatu dietalu.

28. Deca dintre acei'a, căruru li s'a datu voturi, nu au capetatu nici unulu majoritate absoluta, atunci e de a se face alegere între acei doi, cari relativu au voturile cele mai multe.

29. Votarea acest'a de a dōu'a, deca pentru multimea votantilor nu s'aru pōte termină în un'a și aceeași di, că votarea dintăiu, și deca împregiurările nu aru cere fipsarea unui terminu nou de alegere, atunci după publicarea cvenita sa se încēpa votarea a dōu'a di și sa se termine după p. 25.

30. Acel'a care din doi candidati capata la a dōu'a votare majoritatea voturilor celoru ce au luat parte la votarea acest'a, se dechiara numai decātu de deputatu dietalu alesu.

31. La esecutarea alegerii comisiunea, carea aduna voturile trebuie sa aiba unu exemplariu autenticu de list'a alegatorilor.

32. Fia-cine pōte votă numai în persōn'a sea.

33. Alegatorilor nu li iertatu a se prezentă la conscripțiune seu la alegere cu arme seu cu bâte.

34. Membrii comisiunilor de conscripțiune seu de alegere stau sub scutulu legiloru; vatamările ce li se voru face, fia de ori ce natura, se voru pedepsi amesuratu vinei după procedur'a dreptului penalu.

35. Atātu la conscripțiune, câtu și la actulu de alegere are presiedintele tramisu dreptulu și îndetoria de a sustine ordinea și spre acestu sfersitu la vreme de lipsa și deocamdata pōte pretinde și putere armata.

36. Comisiunea carea culege voturile i-a unu protocolu ordinariu despre decursulu actului de alegere, care după incheierea alegerii se subscrie în trei exemplarie de presiedintele, de notariu și celu puțin de doi membri ai comisiunei de alegere.

Unu exemplariu se da deputatilor alesi, și celalalte dōce se tramitu comitetului centralu spre a se pastă în archivu și respective a se substerne regescului Guvernu.

37. Protocolulu de alegere datu deputatului servește acestui'a de documentu de legitimatiune.

38. Presiedintele tramisu spre conducerea alegerii nu se pōte

a lege deputata in jurisdicțiunea ei respective in acelu cercu de alegere, in care presiede la alegere.

39. Regesculu Guvernu priveghiaza urmarea legii presente prin respectevii și îndreptandu spre acestu scopu indigitatiunile și emisele de lipsa către comitetulu centralu respectivu.

40. In privinți'a acelu alegeri, a căroru legalitate, din ori ce respectu suntu puse in întrebare, va decide cas'a deputatiloru unguresci.

41. Tóte mesurile și pregătirile privitoare la ducerea in îndeplinire a alegerilor, sa se faca cu intiel'a cătu se pôte de mare, și antistii jurisdicțiiloru dimpreuna cu comitetele centrale suntu sub respundere îndetorati, a îngriji cu acuratetia, că sa se sustina deplin'a și constituțional'a libertate la alegeri, precum și linisce și ordine; asemenea au și comitetele centrale sa îngrijesca, că sa se controleze strinsu identitatea celoru ce se prezentăza la alegeri cu a alegatoriloru conscrisi.

Datu in siedinti'a reg. Guvernu tinuta la Clusiu in 10 Ianuaru 1866.

Brasiovu 20 Ian. Cu multa placere referămu, ca in Zernesci tóta inteliginți'a și chiaru și dintre poporu au serbatu laolalta onomastic'a D. V. presiedinte a tablei regesci Ioane Cavaleru de Alduleanu, redicandu-i-se toaste și urări, ce dovedescu o stima și o pretuire rara, care o posede in animele poporulu din loculu nascerei. Noi inca ne asociamu cu ale nóstre urări că pretiu de stima către multu pretiuitulu nostru barbatu, care cu soliditatea caracterulu seu a datu atâtea probe, ca merita increderea celoru ce-lu pretiuescu in mesur'a cea mai complinita. Nu in desiertu sa și tine pe aici că reprezentantulu nedespărțitu alu intereseloru cerculu acestuia. —

„G. Tr.“

La acestea trebuie sa completămu din o corespundinți'a, ce ni a venitu mai tardiu, ca „dupa petrecerea cea cordiala se spedă unu telegramu gratulatoriu către suslaudatulu barbatu. Totu asemenea telegramu gratulatoriu ise tramise decâtă bravii negutiatori din Brasiovu.“

Principatele române unite.

Bucuresci in 1 Ian. La 3 óre d. ministru alu afaceriloru straine și de Statu primea in salonulu seu galbenu corpulu diplomaticu. Mari'a Sea Domnitorulu se presintă in salonu la 3 óre și unu cuartu, intempnatu de d. ministru alu afaceriloru streine și precedatu de cas'a sea militara.

D. Baronu Eder, agentu și consulu generalu alu Maiestatei Sele Imperatorulu Austriei, a adresatu Mariei Sele in numele corpulu diplomaticu, următoarele cuvinte :

„Corpulu diplomaticu și consularu are onóre de a oferí Alteței Vóstre Serenisime, prin organulu meu, ale sele prea respectuóse felicitatiuni, și urările sele pentru fericirea și prosperitatea Principatelorú Unite.“

Mari'a Sea Domnulu a respunsu :

Domnule Baróne !

„Suntu fórté simțitoriu la felicitatiunile ce mi adresati in numele agentiloru și consuli generali, acreditati lângă persón'a Mea. Domni'a Vóstra cunósceti cătu pretiuescu buncele raporturi care esista intre Augustele Curti garante și Principatele Unite. Fiti siguri ca eu voiu avea totudeun'a îngrijire de a întretiné și a consolidá relatiuni atátu de profitabile pentru Romani'a.“ „Monitorulu.“

Varietăți.

Reproducemu dupa Agramer Ztg. și Familia următoarea scire interesanta :

„Viéti'a in cetáti mari e impreunata fără indoieła cu multe placeri ; mai alesu varietatea acestor'a, pentru ce multi preferescu viéti'a din cetáti mari celei din orasiere ; insa in cetátile cele mari lipsesce acelu tonu familiaru, cu carele in orasiere se impartășiesce unulu pentru toti și toti pentru unulu in dorere și in bucuria. In acestu respectu orasielulu nostru (Carlstadt) cuprinde unu locu eminentu între tóte orasiere. Și la noi suntu fusiunisti și antifusiunisti, suntu catolici, gr. orientali și israeliti, insa nici părerile politice, nici credinți'a diversa nu suntu in stare a conturbá acea armonia, ce se baséza pre cultura și prescrie fia-cui a stimá convingerea politica și religiósă a celor'alalti.

„Asiá fura pentru noi și serbatorile crăciunulu catoliciloru dile de bucuria comuna, ce n'amu propuzulu a descrie pre largu. Ací voiescu numai a aminti o petrecere artistica, ce ni aduse sér'a S. Stefanu.

„Intru acésta séra avurămu unu concertu, ce-lu arangiá română virtúósă de violina Dsiór'a Elis'a Circ'a pre lângă conlucrarea amicabila a Dlui Doring din Zagrabi'a și a unoru diletanti din locu. Publicu numerosu se adună la acésta petrecere artistica in sal'a onoratei Citaonice, și atentiunea precum și recunoscinti'a cu care ascultá fia-care piesele singularie dederu testimoniu maretiu despre sentiulu artisticu alu adunării. Tonulu familiaru nu lipsí nici de ací si eu din gur'a artistei amu auditu, ce impresiune binefacătoare

incalditóre avú asupra-i acestu spiritu, pentru ce debutarea-i din Carlstadt i va remáne neuitata.

„Dara Dsiór'a Circ'a sa duca cu sine convicțiunea, ca și no Carlstadtienii vomu tiné-o in placuta memoria impreuna cu escelent'a sea productiune. Și la noi suntu mai multi cunoscatori eminenti de musica, cari sciú pretiui precisiunea jocului ei, tonulu celu suprindietoriu potericu, ce scie sa-lu scótiá din violina precum și fluiditatea și propunerea cea plina de emfasa, ce o manifestá in concertulu de Beriot și in Yankee Doodle de Vieuxtemps. Impresiune rapitóre insa facú asupr'a toturor'a melancoli'a de Helmesberger. Ací fia-care nota fú nu numai disa și audita, ci aduncu sentita de ambe părțile. Care scie, ca Dsiór'a Circ'a nu de multu si-a perdutu dulcea mama și acum'a e orfana siesi lasata, pricepe pre deplinu tânguirea, ce o scóse din instrumentu in partea prima a melancoliei ; care considera jun'a statura a artistei celei abia de 18 ani, și aude cumu suna totu mai plinu și potericu tonurile vibratóre ale violinei sele, care considera cumu strabatu sunetele pure de campána din cea mai sublima estasa dreptu din inima la inima, că dupa aceea trecendu cu suavitate din agitato sa dispara linu și dulce — acél'a sentiesce cu dens'a pre lângă tóta liniscea ei esterna miscarea cea adunca a pieptulu ei. Da, music'a e limb'a cea intielésă de toti, carea indesiertu o cauta invetiati pre aiurea. Dsiór'a Circ'a ne facú sa pricepemu acestu adeveru pre deplinu. Noi plângemu cu dens'a perderea cea amara a ei, noi eramu insufletiti de eroic'a-i nesuintia, ce o duce cu asiá splendidu succesu către sublimitatea artei, și liniscea cea placuta, cu care incheiá melancoli'a ni spuse, ca artist'a incredinta poterei și perseverantiei sele cauta cu sperantia spre unu venitoriu mai frumosu. Din parte-ne i aducemu cele mai bune oftări spre implinirea acestei sperantie meritate.

„Dlu Doring e o persóna cunoscuta și de comunu stimata aici ; deci me indestulescu a spune numai, ca a acompaniatu cu maiestria pre artista și a executatu cu perfectiune și elegantiá indatinata pies'a sea solo pre fortepianu. Și diletanti nostri s'au portatu laudabilu ; dara cea mai mare lauda merita promptitudinea, cu carea conlucrara și la acést'a ca și la alte ocațiuni asemenea, căci fără a loru conlucrara amu fi de multe ori lipsiti câte de o petrecere artistica.“

Pâna ací Agr. Ztg. la care adauge cor. Familiei

„La acésta corespundinți'a, ce se vede a fi esitu din pén'a unui cunoscatoriu de arte n'amu alta de adausu, decâtă cá stimat'a Dsióra sa procéda fericita pre calea triumfeloru, care le repórta dreptu recompensatiune pentru fatigie sele pre câmpulu celu vastu alu artei, și care resplendéza și asupr'a dulceti natiuni, din alu cărei sinu a esitu ; iara fratiloru Croati, a căroru patria sémena in multe privinție cu patri'a artistei nóstre le descoperu sincera multiamita pentru sentiementele, cu cari intempinara pre acésta fiica româna, in ce speru, ba sum convinsu ca-mi acórda și préstimatii mei conationali.“

Nr. 3—3. ESCRIERE DE CONCURSU.

La statiunea invetiatorésca din Sidiór'a, facendu-se postulu invetiatorescu vacantu se escrie Concursu, pe lângă salariulu și emolumintele urmátore: 105 fl. v. a. salariu anualu, unu centenariu lardu (clisa) unu centenariu sare, 15 metiu grâu, 24 metiu cucuruzu, 12 orgie lemne, 2 jugere de pamentu, și cortelu liberu cu grădina de 1/2 jugere.

Competentii voru avé recursele sele bine instruate cu testimoniu despre absolvirea preparandiei române din Aradu, cu Atestatu ca e de relegea greco-orientale, despre purtarea morala și politica precum și servitiulu de pân'acum ; adresate Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu, și îndreptate pâna la ultim'a lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, căci la cele mai tardiu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 23 Decemvre 1865.

Ioann Marcu Prot.
și Inspeat. Distr.

Nr. 2—2.

ESCRIERE DE CONCURSU.

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din suburbiulu Lugosiulu, cu care este impreunate urmátorele emolumente anuale: 262 fl. 50 xr. v. a. 20 meti ge grâu, 6 orgii de lemne, din cari se prevede și scól'a cu incalditulu, 84 fl. v. a. bani pentru cortelu.

Competentii suntu avisati recursele lorú bine instruate, cu documinté despre absolvirea preparandiei române din Aradu, purtarea morala și politica, Atestatu ca suntu nascuti Români de ritulu greco-orientalu, precum și servitiulu de pân'acum, adresate Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu ; a le tramite pâna la finea lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, căci la cele mai tardiu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 1/13 Decemvre 1865.

Ioann Marcu Proto.
și Inspect. Distr.